

HOTARARE nr. 1.258 din 13 august 2004
privind aprobarea Planului national de actiune pentru combaterea discriminarii
EMITENT: GUVERNUL
PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 775 din 24 august 2004

In temeiul art. 108 din Constitutie, republicata,

Guvernul Romaniei adopta prezenta hotarare.

ARTICOL UNIC

Se aproba Planul national de actiune pentru combaterea discriminarii, prevazut in anexa care face parte integranta din prezenta hotarare.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NASTASE

Contrasemneaza:

Presedintele Consiliului National
pentru Combaterea Discriminarii,
Adrian Camarasan

Ministru de stat, ministrul
administratiei si internelor,
Marian Florian Saniuta

Ministrul culturii si cultelor,
Razvan Theodorescu

Ministrul educatiei si cercetarii,
Alexandru Athanasiu

Bucuresti, 13 august 2004.

Nr. 1.258.

ANEXA

PLANUL NATIONAL DE ACTIUNE pentru combaterea discriminarii

I. Cadrul legislativ si institutional

Contextul actual al vietii sociale, in care domeniul drepturilor omului devine din ce in ce mai important, a antrenat eforturi sustinute in directia afirmarii principiului egalitatii intre cetateni si al nediscriminarii.

Dreptul la egalitate in fata legii, precum si obligatia statului de a asigura cadrul legal de prevenire si combatere a discriminarii sunt universal recunoscute in documentele internationale cu referire la domeniu: Conventia europeana pentru protectia drepturilor omului si a libertatilor fundamentale (1950), Declaratia Universala a Drepturilor Omului (1948), Conventia-cadru pentru protectia minoritatilor nationale (1995), Conventia internationala cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasiala (1965), Conventia Natiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare impotriva femeilor (1979), pactele internationale cu privire la drepturile civile si politice (1966) si la drepturile economice, sociale si culturale (1966).

Statele membre ale Uniunii Europene au adoptat Directiva nr. 43/2000/CE cu privire la implementarea principiului tratamentului egal intre persoane, indiferent de originea rasiala si etnica, si Directiva nr. 78/2000/CE de creare a unui cadru general in favoarea tratamentului egal privind ocuparea fortei de munca si conditiile de munca, documente care reprezinta cadrul juridic european referitor la protectia persoanelor aflate in legalitate, atunci cand acestea sunt supuse discriminarii.

In ultimii ani, Romania a depus eforturi sustinute pentru crearea cadrului legislativ necesar transpunerii in practica a celor doua directive, acquisul comunitar in domeniul combaterii si prevenirii discriminarii. Prin Hotararea Guvernului nr. 1.194/2001 privind organizarea si functionarea Consiliului

National pentru Combaterea Discriminarii, modificata si completata prin Hotararea Guvernului nr. 1.514/2002, s-a constituit Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, institutie a administratiei publice centrale, autoritate specializata sa constate si sa sanctioneze o fapta de discriminare. Planul national de actiune pentru combaterea discriminarii se fundamenteaza pe Ordonanta Guvernului nr. 77/2003 pentru modificarea si completarea Ordonantei Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, care preia prevederile celor doua directive europene, aprobata si modificata prin Legea nr. 27/2004.

Cadrul legislativ romanesc pe care se fundamenteaza Planul national de actiune pentru combaterea discriminarii este reprezentat de Constitutia Romaniei, Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonantei Guvernului nr. 137/2000, Ordonanta Guvernului nr. 77/2003 pentru modificarea si completarea Ordonantei Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, aprobata si modificata prin Legea nr. 27/2004, Planul national de aderare a Romaniei - prioritatea nr. 9 - Consolidarea criteriilor politice de aderare.

Alaturi de Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, principala autoritate publica responsabila cu prevenirea si sanctionarea actelor/faptelor de discriminare, actioneaza si alte autoritati publice cu responsabilitati sectoriale in domeniu: Ministerul Administratiei si Internelor, Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei, Ministerul Educatiei si Cercetarii, Ministerul Sanatatii, Ministerul Culturii si Cultelor, Ministerul Justitiei, Ministerul Integrarii Europene, Ministerul Afacerilor Externe, Consiliul National al Audiovizualului, Agentia Nationala pentru Sport, Secretariatul General al Guvernului.

Domeniile care trebuie protejate cu prioritate sunt: dreptul la demnitate personala; accesul la educatie; accesul la serviciile publice administrative, juridice, de sanatate, de asistenta sociala; dreptul la bunuri si servicii; libertatea de circulatie; dreptul la libera alegere a domiciliului si accesul in locurile publice; egalitate in activitatea economica, in materie de angajare, profesie si securitate sociala.

Directiile majore de actiune ale Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii cu privire la combaterea si prevenirea tuturor formelor de discriminare sunt:

1. implementarea principiului tratamentului egal si al egalitatii de sanse intre cetateni, prin aplicarea prevederilor Constitutiei Romaniei si asigurarea implementarii in legislatia nationala a celor doua directive, nr. 43/2000/CE si nr. 78/2000/CE, in vederea construirii unui model durabil de egalitate, echilibru si securitate pentru toti cetatenii;

2. crearea cadrului juridic specific pentru ca politicile in domeniu sa indeplineasca urmatoarele conditii: sa fie pe deplin in concordanta cu cerintele de integrare si conform cu standardele comunitare; sa fie cunoscute si accesibile pentru toti cetatenii; sa nu creeze confuzii si sa raspunda unor probleme reale din societate; sa incurajeze si sa faciliteze comunicarea sociala.

II. Misiunea Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii

Misiunea Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii este promovarea si apararea drepturilor stabilite prin legislatia antidiscriminare.

Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii are rolul de a informa si de a forma societatea romaneasca in vederea eliminarii oricarei forme de discriminare, de a investiga si de a sanctiona actele de discriminare, contribuind astfel la crearea unui climat general de incredere, respect si solidaritate, definitoriu pentru o societate democratica si europeana.

III. Scopul Planului national de actiune pentru combaterea discriminarii

Scopul Planului national de actiune pentru combaterea discriminarii este stabilirea unor linii directoare de actiune in domeniul prevenirii si combaterii discriminarii. In acest sens, Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii isi propune:

1. construirea unui sistem national eficient pentru prevenirea discriminarii;
2. adaptarea si imbunatatirea procedurilor pentru sanctionarea tuturor formelor de discriminare;
3. medierea conflictelor rezultate dintr-un act/fapta de discriminare;
4. consolidarea cooperarii cu societatea civila, cu institutiile administratiei publice centrale, locale si massmedia.

IV. Principiile Planului national de actiune pentru combaterea discriminarii

- Principiul politicilor integrate consta atat in abordarea integrata a demersurilor de prevenire, mediere si sanctionare, cat si in luarea in considerare a tuturor formelor de discriminare.
- Principiul prevenirii si combaterii discriminarii consta in promovarea drepturilor si libertatilor fundamentale prin actiuni de informare, formare si implementare a prevederilor legale specifice.
- Principiul actiunii afirmative si al masurii speciale presupune promovarea de practici preferentiale pentru anumite categorii de persoane dezavantajate in vederea accelerarii realizarii egalitatii de sanse.
- Principiul cooperarii presupune dezvoltarea de mecanisme parteneriale pentru participarea activa a mai multi actori sociali din domeniul public si privat in implementarea politicilor specifice.

Principiul implementării strategice constă în abordarea problematicei discriminării fără diferențiere între grupurile defavorizate, constientizând faptul că fiecare grup defavorizat are probleme specifice.

V. Obiective generale

1. Aplicarea legii și protecția persoanelor discriminate

Asigurarea respectării prevederilor legislației antidiscriminare, prin acțiuni specifice de investigare, constatare și sancționare a actelor de discriminare

Instituirea, conform legii, de măsuri și acțiuni speciale de protecție a persoanelor discriminate sau a categoriilor de persoane defavorizate

Monitorizarea respectării și promovării drepturilor omului

Creșterea capacității instituției pentru a asigura cetățenilor accesul la acțiunile și serviciile sale

Formarea de specialiști în promovarea principiilor egalității de șanse și nediscriminării.

2. Îmbunătățirea cadrului legislativ

Asigurarea cadrului legal adecvat pentru respectarea deplină a drepturilor omului și implementarea normelor europene în materie de nediscriminare.

3. Constientizarea problemelor discriminării

Îmbunătățirea educației în ceea ce privește promovarea drepturilor omului, prevenirea și combaterea discriminării

Informarea cetățenilor cu privire la producerea de acte/fapte de discriminare, precum și la efectele negative ale acestora asupra climatului social

Informarea cetățenilor cu privire la drepturile și obligațiile ce derivă din implementarea principiilor egalității de șanse și nediscriminării

Facilitarea comunicării între cetățeni și diferite organizații care le reprezintă interesele, între cetățeni și instituții de stat sau private, precum și între sectorul neguvernamental și guvernamental

Cooperarea cu societatea civilă în implementarea Planului național de acțiune pentru combaterea discriminării.

4. Elaborarea de studii și rapoarte

Analiza științifică a nivelului actual de discriminare și a tratamentului egal, studiul fenomenului discriminării în contextul cultural și istoric românesc

Raportarea anuală a situației problematicei discriminării în România.

5. Cooperarea națională și internațională

Coordonarea acțiunilor de promovare și respectare a drepturilor omului, a egalității de șanse și a nediscriminării

Participarea în problemele din domeniul combaterii și prevenirii discriminării ale altor instituții naționale și internaționale.

VI. Obiective specifice și acțiuni de implementare - politici și practici pentru prevenirea și combaterea discriminării

1. Politica de dezvoltare instituțională

În virtutea reglementărilor normative interne, precum și în spiritul documentelor internaționale, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate națională independentă, este abilitat să facă demersuri de perfecționare a cadrului juridic și instituțional.

1. Optimizarea cadrului legislativ general, având în vedere:

a) propunerea către Guvern a proiectelor de acte normative în domeniul actelor/faptelor de discriminare;

b) avizarea proiectelor de acte normative care au ca obiect exercitarea drepturilor și libertăților, în condiții de egalitate și nediscriminare.

2. Optimizarea cadrului legislativ specific prin:

a) completarea și definitivarea cadrului legal referitor la investigarea și monitorizarea actelor/faptelor de discriminare;

b) elaborarea și implementarea de instrucțiuni și proceduri în materie de nediscriminare.

3. Întărirea capacității instituționale, beneficiind de:

a) derularea programului de asistență PHARE, aprobat de Comisia Europeană;

b) coordonarea Programului comunitar de acțiune pentru combaterea discriminării, 2001-2006.

4. Crearea unor structuri teritoriale, oficii de combatere și prevenire a discriminării, precum și elaborarea de strategii locale.

Aceste considerente de ordin tehnic stau la baza opțiunilor strategice pe termen mediu și lung ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Practici pe termen mediu (2003-2004):

1. Îmbunătățirea modalităților de lucru ale personalului de specialitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, prin adaptarea modului de lucru la nevoile cetățenilor și în conformitate cu normele internaționale în domeniul nediscriminării;

2. colaborarea cu institutiile administratiei publice centrale implicate direct in promovarea si aplicarea de politici publice referitoare la categoriile defavorizate care fac obiectul legislatiei in domeniul prevenirii si combaterii discriminarii;

3. ridicarea standardului profesional al personalului de specialitate, prin formarea in cadrul unui centru de pregatire in domeniu;

4. completarea si imbunatatirea procedurii de solutionare a petitiilor, prin instituirea unui regulament bazat pe normele legale in vigoare si pe modelele identificate anterior in procedura de investigare la fata locului.

□ Practici pe termen lung (2003-2007):

1. consolidarea capacitatii de reactie a institutiei la noile provocari sociale, pe dimensiunea prevenirii si combaterii discriminarii, la momentul aderarii Romaniei la Uniunea Europeana;

2. completarea si imbunatatirea structurii aparatului propriu de lucru (specializari pe domenii, infiintarea de oficii teritoriale);

3. perfectionarea continua a personalului Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii;

4. promovarea unei strategii eficiente de atragere de finantari pentru proiecte care vizeaza prevenirea si combaterea discriminarii;

5. monitorizarea progreselor in implementarea principiilor egalitatii si nediscriminarii;

6. elaborarea de rapoarte si studii cu privire la activitatea, locul si rolul Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii.

2. Politica de prevenire

Prevenirea discriminarii presupune actiuni coordonate pe mai multe planuri. Politica de prevenire promovata de Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii se realizeaza prin implementarea strategiilor sectoriale si derularea de programe care acopera mai multe arii de interventie.

1. Programul de informare si documentare in domeniul prevenirii si combaterii discriminarii, care consta in:

a) construirea unei baze de date in domeniu continand urmatoarele categorii de informatii: institutii europene specializate, documente internationale specifice, manifestari, evenimente dedicate domeniului, rapoarte stiintifice specifice domeniului, publicatii de specialitate (tiparite, on-line), documente nationale in domeniu, institutii si organisme nationale in domeniu;

b) promovarea documentelor internationale si romanesti in domeniu, precum si a documentelor Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii;

c) producerea si tiparirea de materiale informative (fluturasi, pliante, brosure, afise) pe teme legate de discriminare;

d) monitorizarea presei;

e) constituirea si gestionarea site-ului Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii;

f) achizitionarea de publicatii de specialitate;

g) elaborarea Ghidului de infiintare si functionare a unui centru de informare si documentare in domeniul discriminarii si al drepturilor omului;

h) infiintarea si functionarea Centrului de informare si documentare in domeniul discriminarii si al drepturilor omului in cadrul Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii;

i) initierea si derularea unor campanii nationale de informare a cetatenilor asupra principiilor egalitatii de sanse si nediscriminarii;

j) diseminarea informatiei specifice.

2. Programul de educatie in domeniul nediscriminarii, al drepturilor si libertatilor fundamentale consta in:

a) organizarea de ateliere de lucru avand ca tematica notiuni, concepte, idei, teorii, practici in domeniul discriminarii si al drepturilor omului;

b) dezvoltarea actualelor continuturi care vizeaza problematica egalitatii si nediscriminarii, din cadrul programelor scolare existente, si realizarea in continuare de noi programe de cursuri optionale, pentru diferite niveluri de studiu;

c) introducerea unor discipline pentru nivel universitar, in domeniul discriminarii, precum Sociologia discriminarii, Educatia interculturala si a drepturilor omului;

d) continuarea realizarii cursurilor de formare metodică a profesorilor de specialitate, avand ca tema problematica drepturilor omului si nediscriminarii;

e) elaborarea unei metodologii de organizare a training-urilor in domeniu: dezvoltarea de curriculum pentru diferite grupuri-tinta (magistrati, politisti, jandarmi, functionari publici), producerea de materiale si metode, furnizarea de training;

f) derularea, impreuna cu liceele si universitatile, a unor proiecte pe tematica nediscriminarii, cu implicarea elevilor si studentilor, precum si a cadrelor didactice;

g) infiintarea si dezvoltarea in centrele universitare a unor cercuri studentesti de studiere a fenomenului discriminarii.

3. Programul de cercetare sociala in domeniul discriminarii consta in:

a) analiza sociologica a bazei de date constituite din dosarele petentilor care au reclamat producerea unor acte/fapte de discriminare;

b) analiza documentelor stiintifice nationale si europene (barometre de opinie, rezultate de cercetare, studii, analize, comentarii autorizate) cu referire la domeniu;

c) analiza bazei de date cuprinzand cazurile individuale, temele specifice si criteriile de discriminare percepute;

d) realizarea de interviuri tematice cu experti in domeniu, reprezentanti ai autoritatilor publice si ai societatii civile;

e) organizarea de focus-grup cu categorii de persoane, cu reprezentanti ai organizatiilor neguvernamentale pe teme din domeniul de preocupare a institutiei;

f) realizarea de sondaje de opinie in domeniu;

g) publicarea rezultatelor de cercetare (brosuri, reviste, rapoarte).

4. Programul de parteneriat si de sustinere a societatii civile care actioneaza in domeniul drepturilor omului consta in:

a) elaborarea unei strategii de colaborare cu societatea civila romaneasca implicata in acest domeniu;

b) infiintarea si functionarea Aliantei Nationale Impotriva Discriminarii;

c) sustinerea colaborarii dintre organizatiile neguvernamentale in domeniu, administratia publica locala si serviciile publice descentralizate.

5. Programul comunitar si proiecte cu finantare externa consta in:

a) informarea organizatiilor neguvernamentale care actioneaza in domeniu cu privire la posibilitatile de accesare a fondurilor comunitare, precum si a altor fonduri externe, in vederea derularii de proiecte specifice;

b) colaborarea cu organizatiile neguvernamentale in elaborarea si implementarea de proiecte specifice;

c) gestionarea Programului comunitar de actiune pentru combaterea discriminarii, 2001-2006.

3. Politica de implementare a cadrului legislativ (politica de sanctionare)

Implementarea cadrului legislativ existent de prevenire si combatere a discriminarii se realizeaza prin urmatoarele activitati:

a) primirea de petitii si sesizari despre incalcarea dispozitiilor normative referitoare la principiile egalitatii si nediscriminarii, de la persoane fizice, organizatii neguvernamentale, alte persoane juridice, institutii publice;

b) analiza petitiilor si calificarea actelor/faptelor de discriminare;

c) luarea de decizii si aplicarea de masuri sanctionatorii corespunzatoare pentru savarsirea actelor/faptelor de discriminare.